

TEDANSKA PRILOGA

PRIMORSKEGA DNEVNKA

Trst 29. jan. 1950

Št. 5 - Leto II.

RESOLUCIJA

konference Zveze partizanov Tržaškega ozemlja, ki se je vršila v nedeljo 22. t. m. v Trstu

Konferenca ZVEZE PARTIZANOV TRZASKEGA OZEMLJA je preučila sedanjí in pretekli politični položaj ter odločno

obsoja

sramotno kominformistično gonjo, ki ima namen omalovaževati herojsko veličino osvobodilne borbe in njenih pridobitev, ki so bile uresničene skupno z Jugoslovansko armado pod vodstvom genialnega voditelja tov. maršala Tita. Konferenca

opozarja

vse partizanske borce na stališče, ki so ga zavzeli informbirojevci, ki zanikujejo našo slavo, ker to stališče pomeni kapitulacijo pred reakcijo, sovražnico delovnega ljudstva; predvsem pa pomeni to stališče izbruh sovinizma, ki ga je v vrste ljudskega demokratičnega gibanja vnesla resolucija Informacijskega urada. Konferenca

poziva

vse partizane in vse poštene demokrate, da nadaljujejo brezkompromisno borbo proti angloamerišnemu imperializmu in

njegovim hlapcem, domači buržoaziji in novemu fašizmu ter proti kominformizmu, ki je opustil načela dosledne borbe in sklepa gnile kompromise z italijansko in tukajšnjo reakcijo in se — kot pričajo dogodki — postavlja na njen rep. Konferenca

poziva

partizane cone B Tržaškega ozemlja, da nenehno nadaljujejo borbo za neprestano krepitev in utrjevanje ljudske oblasti ter tako korakajo po poti v socializem.

Pozivamo

vše borce naše slavne borbe, da povečajo svoje napore v obrambo slovansko-italijanskega bratstva, da bi dosegli resnično in iskreno bratstvo med narodi, da bi se končalo zatiranje in da bi se uvedli enakopravni, resnično socialistični odnosi med narodi in da bi se na ta način ustvarila načela narodnoosvobodilne borbe, načela, za katera so se borili vsi svobodoljubni demokratje!

Smrt fašizmu!

Svoboda narodu!

Poročilo tov. dr. Stanka Peterina o delu javnega tožilstva na IX. redni skupščini IOLO

Kakor se ljudska oblast na splošno razlikuje od vsake stare oblasti ne le po vsebini ter po razredni usmerjenosti svoje dejavnosti, ampak tudi po načinu in novih oblikah dela, velja prav isto tudi za vse njene posamezne veje in tudi za javno tožilstvo.

Naloga javnega tožilstva je v čuvanju zakonitosti. Toda naša zakonitost se v temelju razlikuje od zakonitosti buržoazne države in propadajoče družbe. Tam ima pravna zakonitost nalogo braniti buržoazni red pred družbeno zakonitostjo in njegovega propada. Posledica tega je ta, da njihova lastna pravna zakonitost poka po vseh šivih, najbolj pa v vrhu, kjer cvete umetnost, kako obiti in zavijati zakone, v kolikor niso prisiljeni že naravnost k očitnemu kršenju lastnih pravnih predpisov v vsakdanji praksi. V zvezi s tem je tudi težko govoriti o vzgojnih ciljih njihovih kazenskih ukrepov, zd katere je značilen represivni značaj in povračilo zla za zlo. V senci onemoglosti buržoaznega zakona, ki je uperjen predvsem proti ljudstvu, pa se bohotijo pojavi obče kriminalitete, ki so v stalnem porastu.

Naša ljudska zakonitost ima drugačno lice. Ona je skladna z našim družbenim razvojem in ta razvoj še pospešuje. Z njenemu kršenju od spodaj in od zgoraj ter borba proti vsakemu nje kršenju od spodaj in od zgoraj ter borba nenu vsakemu izkrivljanju zakonitih predpisov istovetni z resnično predanostjo naši stvari. Na drugi strani pa bomo videli, da je bila akcija razrednega sovražnika usmerjena v prvi vrsti na različne kršitve naših predpisov. Zakonitost nam je tisto dragoceno merilo, po katerem bomo najbolj, zanesljivo razlikovali prijatelja od sovražnika.

Novi družbeni pogoji, ki že sami po sebi odstranjujejo mnoge vzroke kriminalitete, omogočajo tudi učinkovitejšo borbo proti vsem pojavom kršitev zakona. Cilj kazenskih ukrepov je vzgoja in popoljšanje tistih, ki jih zadenejo. Toda glavno torišče dela javnega tožilstva ni v gašenju pri že nastali škodi, ampak v njenem v naprejšnjem preprečevanju. Temu cilju odgovarja predvsem nova oblika udejstvovanja, ki jo tožilski organi buržoazne oblasti sploh ne poznajo, to je delo o splošnem nadzoru. Vpogled v poslovanje javne uprave in spremljanje ostalega družbenega življenja naj ob sodelovanju ljudstva in ljudskih tožilcev dajeta javnemu tožilstvu bogato gradivo za upravne in sodne intervencije ter čim bolj v naprej onemogočita kršitve zakona.

Kakšno je bilo delo javnega tožilstva v preteklem letu v luči njegove vloge v ljudski demokratični ureditvi in v luči splošnih nalog, ki izvirajo iz te vloge? Predno preidemo na splošne zaključke o delu javnega tožilstva, je potrebno, dvi podamo pregled po posameznih sektorjih, zlasti pa tudi prikaz gibanja kriminalitete v Istrskem okrožju v zadnjem času.

Na področju borbe proti zločinstvenosti je bilo delovanje javnega tožilstva v preteklem letu usmerjeno v prvi vrsti na pobijanje gospodarskih kaznivih dejanj, zlasti nedovoljene

špekulacije in gospodarske sabotaže, nato kaznivih dejanj proti ljudski oblasti in kaznivih dejanj, ki predstavljajo tako imenovani splošni kriminal.

V letu 1949 je bilo izvršenih na področju okrožja 218 kaznivih dejanj, ljudskim sodiščem pa je bilo izročenih zaradi kaznovanja 249 storilcev kaznivih dejanj, to je 0,37 odst. prebivalstva. Ta procent je, če vzamemo vsak okraj zase, v koprskem okraju 0,40 odst., v bujskem okraju pa 0,34 odst.

V letu 1948 je bilo na področju okrožja izvršenih skupno 292 kaznivih dejanj s 344 storilci. Iz teh podatkov je razvidno, da je v letu 1949 število izvršenih kaznivih dejanj padlo za 74, to je za 25 odst. v primeri z letom 1948, medtem ko se je število storilcev kaznivih dejanj leta 1949 zmanjšalo za 95, to je za 38 odst. v primeri z letom 1948.

Navedeni podatki jasno kažejo, da splošna zločinstvenost na našem področju stalno upada, pri čemer je še poudariti, da čedalje bolj zajema le posamezne kategorije kaznivih dejanj. To je brez dvoma neposredna posledica splošnega izboljšanja ekonomsko-družbenih pogojev življenja delovnega ljudstva našega področja in vse večje okrepite ljudske oblasti kakor tudi vsestranskega razvijanja kulturne in prosvetne dejavnosti v vseh krajih našega okrožja. Ti podatki pričajo nadalje o tem, da je tudi delo organov, ki jim je naloženo pobijanje kriminalitete, v splošnem zadovoljivo in pravilno.

V primeri z letom 1948 udari v oči določen porast kaznivih dejanj zoper ljudstvo in ljudsko oblast (za 8). Ta porast je na eni strani pripisati pojačenim poskusom mednarodne reakcije in kominformističnih agentov, da bi izpodkopali in oslabilo ljudsko oblast, na drugi strani dokazuje budnost in aktivnost naših varnostnih organov, ki so pravočasno in uspešno odkrivali taka kazniva dejanja. Koncentriran ogenj reakcije in njenih vidaljevskih prirepanikov, kateremu je izpostavljeno naše področje po zloglasni resoluciji, je dal torej kaj klavrne rezultate, ki se skrčijo na sorazmerno nepomemben dvig nekkih vrst zločinov, ki pa še daleč ne morejo kaliti splošne povoljne slike. Kljub taki ugotovitvi pa bomo morali še bolj povečati svojo budnost na tem področju.

V primeri z letom 1948 se je občutno (za 39 odst.) znižalo, a je še vedno razmeroma visoko (46) število kaznivih dejanj gospodarske sabotaže in nedovoljene špekulacije. To je posledica brezuspešnih sovražnih poskusov ostankov strmo glavljenega razreda pri nas in mednarodne reakcije zunaj kakor tudi kominformističnih kontrarevolucionarjev, da bi s sabotažami, špekulacijo in sploh škodljivostvom nudili odpor nadaljnji krejitvi ljudskega gospodarstva in ljudske oblasti. To je prav tako dokaz, da je treba tudi v bodoče uvrstiti borbo za pobijanje kaznivih dejanj ter vrste med naše glavne naloge in da jo je treba izvajati sistematično in odločno.

V tej zvezi je omeniti še posebej sabotersko in škodljivsko delovanje v posameznih naših zadrugah, zaradi katerega je bilo v preteklem letu 7 kazenskih postopkov in so bili krivci

primerno kaznovani. V času, ko z uspehom prehajamo k socialistični preobrazbi naše vasi, so iz bodo kmečke zadruga posebno privlačen objekt sovražnih napadov, zato bo treba budnost v tej smeri še poostriži. Taka kazniva dejanja imajo povečano stopnjo družbene nevarnosti, zlasti glede na naše mlado zadržno gibanje in potrebo vse večje krepitve.

Zaradi škodljivega delovanja v posameznih ustanovah in organih ljudske oblasti in zaradi kaznivih dejanj zoper uradno dolžnost je v letu 1949 bilo 6 kazenskih postopkov, kar pomeni povečanje za 2 v primeri z letom 1948. Brez dvoma pa so v tej skupini kaznivih dejanj številke nižje od stvarnega stanja, kar je rezultat pomanjkanja ustreznih pravnih predpisov. S sprejetjem novega odloka o kaznivih dejanjih zoper uradno dolžnost bo kazensko pravna zaščita na tem sektorju povečana in bodo mnogi primeri, ki bi po dosedajni praksi končali pred disciplinskimi sodišči, šli pred ljudsko sodišče. To bo važno tako za preprečevanje delovanja sovražnika na tako občutljivem področju, kakor ga predstavlja javni aparat, kakor tudi za povečanje odgovornosti javnih uslužbencev pred delovnim ljudstvom.

Kot rezultat pravilne politike ljudske oblasti v odnosu do vseh narodnosti v našem okrožju in krepitve bratstva in solidarnosti med Slovenci, Italijani in Hrvati se je znižalo na minimum število kaznivih dejanj širjenja narodnostnega, verskega in rasnega sovraštva in razdora. V letu 1949 sta bila dva primera (v letu 1948 pa 7). Napačno pa bi bilo, če ne bi ohranili največje budnosti tudi na tem sektorju.

Na področju tako imenovanega splošnega kriminala se je v primeri z letom 1948 pokazala, kot smo že omenili, tendenca močnega padca, vendar pa je potrebno, da se ustavimo pri kaznivih dejanjih zoper varnost ljudi in javnega prometa, ki te tendence ne počitujejo. Ta se v največjem številu primerov nanašajo na javni promet. Ta ugotovitev narekuje potrebo podvzeti nove, učinkovitejše in strožje ukrepe proti vsem neodgovornim in brezvestnim vozačem motornih vozil po naših cestah.

Glede na leto 1948 se je zvišalo število storilcev kaznivih dejanj iz vrst bogatih kmetov in duhovnikov. V glavnem je ostalo isto število delavcev in srednjih ter malih kmetov, medtem ko je pri ostalih opazno zmanjšanje.

Največji del storilcev kaznivih dejanj iz vrst delavcev predstavljajo na eni strani delavci iz našega področja, ki delajo v Trstu, na drugi strani pa sezonski delavci, ki se izogibajo drugačni zaposlitvi v času mrtve sezone, oboji so nagnjeni zlasti k izvrševanju kaznivih dejanj špekulacije.

Storilcev kaznivih dejanj iz vrst revnih kmetov je številno manj kot onih iz vrst srednjih kmetov. Pri obojih prevladujejo kazniva dejanja špekulacije.

Povečanje števila storilcev kaznivih dejanj iz vrst bogatih kmetov in duhovnikov je predvsem posledica ekonomskega in političnega odpora, ki ga ti elementi skušajo nuditi naprednim gospodarskim ukrepom ljudske oblasti za preobrazbo naše vasi, prav tako posledica stalno rastočega gibanja kmečkega de-

lovnega združništva kakor tudi splošnega gospodarsko-družbenega razvoja našega okrožja.

Po narodnosti je bilo med storilci kaznivih dejanj 89 Slovencev, 116 Italijanov in 44 Hrvatov. V primeri z letom 1948 se je zmanjšalo Slovencev pa tudi Italijanov, medtem ko se je število Hrvatov nekoliko povečalo.

Ti podatki popolnoma razbujajo reakcionarno bajko o preganjanju Italijanov. Nasprotniki bi nam mogli odgovoriti kvečjemu s konstruiranjem nove teze, da pomeni število 116 obojencev italijanske narodnosti izredno visok procent italijanske prebivalstva in da tvori torej to v našem okrožju mikroskopsko majhno manjšino, mi pa vemo, da ne drži ne eno ne drugo in da ima laž kratke noge.

Na sektorju splošnega nadzora delo javnega tožilstva v preteklem letu ni šlo preko začetne faze. Pomanjkanje potrebnega kadra je zlasti vplivalo na to, da se tovrstno delovanje ni moglo datje razviti. V začetku leta se je izvršila kampanja volitev ljudskih tožilcev, katerih je bilo izvoljenih 114, od tega v okraju Koper 91, v okraju Buje pa 53. Na terenu je bilo izvoljenih 82, po sindikalni liniji 37, v zadrugah pa 25 ljudskih tožilcev. Delo javnega tožilstva z njimi je občutno trpelo zlasti zaradi pomanjkanja osebja in prometnega sredstva.

V ostalem se je javno tožilstvo pri splošnem nadzoru omejevalo na pregledovanje dela ljudskih odborov, v kolikor je bilo to razvidno iz sejnih zapisnikov, in na sodelovanje z IO IOLO. Na podlagi materiala iz sejnih zapisnikov je prišlo do raznih večinoma neformalnih intervencij.

Nov vzpon zaznamuje udejstvovanje javnega tožilstva sploh, še posebej pa udejstvovanje po liniji splošnega nadzora od lanske jeseni, ko se je okrepilo z novim kadrom. Rezultati tega niso izostali, kar se je pokazalo zlasti v zvezi z uspešno izvedeno davčno kampanjo in kampanjo odkupa oljk. Spričo predanosti in strokovne usposobljenosti novодоšlih članov javnega tožilstva je upravičeno pričakovanje, da bo javno tožilstvo kmalu igralo v polni meri tisto vlogo, ki mu gre v našem ljudsko demokratičnem sistemu.

Kljub raznim pomanjkljivostim, ki gotovo niso bile zgolj objektivnega značaja, ampak so izvirale tudi iz napak v ustanovi sami, so bili doseženi v preteklem letu večji uspehi. Med te lahko štejemo poleg učinkovitega pobijanja kriminalitete tudi poglobljeno zavest čuvanja zakonitosti na vseh področjih javnega življenja, zavest, ki je v veliki meri prešla v meso in kri naših ljudi. Slednje pa je bilo v prvi vrsti rezultat odločnega stališča KP v upravljanju zakonitosti.

Prepričan sem, da bo javno tožilstvo v novi sestavi s svojim delom cepilo poleg pravilnega odnosa do našega pravnega reda, ki v glavnem že obstaja, v naše ljudi tudi zavest, da je za uspešno izvajanje naših pravnih predpisov izredne važnosti prav vloga javnega tožilstva ter najtesnejši stik in sodelovanje z njim.

Ob koncu prosim IOLO, da me zaradi novih nalog razreši dolžnosti višjega javnega tožilca.

ODLOK

o gospodarskem planu Istrskega okrožja za gospodarsko leto 1950

Na temelju odredbe komandanta odreda JA na STO z dne 16. septembra 1947 in z odlokom poverjeništvu PNOO za Slovensko Primorje in oblastnega ljudskega odbora za Istro z dne 20. februarja 1947 izdaja Istrski okrožni ljudski odbor odlok o gospodarskem planu Istrskega okrožja za gospodarsko leto 1950.

I.

Osvobodilna borba ljudstva Istrskega okrožja se ni končala samo z zmago nad oboroženimi silami zunanega sovražnika, nego tudi s porazom notranjih sil reakcije, ki ga je podpirala; v tej borbi je bila skovana moralno politična enotnost delovnih ljudi, posebno pa bratstvo in enotnost vseh treh tu živečih narodnosti; vzpostavljena je bila ljudska oblast, ki predstavlja zunanji izraz in jamstvo prekinitve s suženjsko preteklostjo; — ustvarila je osnovne temelje, da se nikoli več ne povrne stara nepravilna politična in družbena ureditev; a posebno je postavila temelje za uspešno zatiranje kapitalistične anarhije v gospodarstvu in za uvajanje planskih elementov v to gospodarstvo.

II.

Uspehi gospodarske politike ljudske oblasti, ki so doseženi že do sedaj v ljudskem gospodarstvu, a posebno dviganje življenjske ravni delovnega človeka v Istrskem okrožju so v zvezi z drugim faktorji plod prizadevanja ljudske oblasti za omejitve kapitalističnih prvin, ki v svojem nebrzdanem lovu za dobiček vnašajo v gospodarstvo anarhijo, in plod dosedanjih uspehov gospodarskega planiranja. Uvajanje intenzivnih oblik gospodarskega planiranja je zahtevala notranja zakonitost gospodarskega razvoja Istrskega okrožja, in to kot neodložljivo potrebo.

III.

Prisotnost socialistične Jugoslovanske armade na ozemlju Istrskega okrožja in prizadevanje Vojne uprave JA, ki je že od prvega pričetka priznala revolucionarne prekrete, ki jih je ljudstvo doseglo v borbi proti fašizmu, in ki je prepustila delovnemu ljudstvu Istrskega okrožja izvrševanje oblasti po njemu izvoljenih organih, ki jih je povsod in vedno podpirala — je drugi važen činitelj, ki jamči za uspešno izvajanje postavljenih nalog na področju ljudskega gospodarstva.

IV.

Gospodarska zveza Svobodnega tržaškega ozemlja s svojim naravnim jugoslovanskim zaledjem, kar se jemlje v poštev v gospodarski politiki Istrskega okrožja, ter dejstvo, da je gospodarstvo tega zaledja socialistično organizirano, da ne pozna

kriz in depresij nego enakomerno in zavestno dirigan vzpon — omogočajo Istrskemu okrožju koristiti socialističnega gospodarstva in diktirajo nujnost planskega reguliranja v gospodarski delavnosti Istrskega okrožja.

I. poglavje

Osnovne naloge gospodarskega plana

Z ozirom na zgoraj omenjena dejstva postavlja gospodarski plan Istrskega okrožja za leto 1950 sledeče osnovne naloge:

Člen I.

1) V letu 1950 mora Istrsko okrožje na osnovi gospodarskega plana razvijati in dvigati z mobilizacijo vseh ljudskih in materialnih sil svojo industrijo, poljedelstvo, ribarstvo, obrtništvo in druge proizvodne panoge, kakor tudi dvigniti ljudsko prosveto in s tem zavarovati dvig kulture in splošne življenjske ravni prebivalstva.

2) Razvijati in podpirati iniciativo ljudskih odborov, ustanov in podjetij za krepitev proizvodnih sil in izvrševanje nalog, ki jih postavlja gospodarski plan.

3) Dajati izdatno pomoč zadrugam vseh gospodarskih panog, na splošno krepiti zadrugi sektor našega gospodarstva. Posebno je treba zagotoviti pomoč kmečkim obdelovalnim zadrugam in širiti nabavno-prodajne zadruge. Organizacijsko krepiti zadruge in zagotoviti jim z izobrazbo potrebne strokovne kadre.

4) Enakomerno razvijati in koordinirati poedine panoge ljudskega gospodarstva in odstranjevati dosedanje neenakomernosti.

5) Uvesti v vse glavne gospodarske panoge:

a) povečanje doprinosu dela z uvajanjem novih delovnih načinov, organizacijo delovnega procesa in jačanje delovne discipline;

b) delovne in tehnične norme;

c) čuvanje surovin, potrošnega materiala, goriva in maksimalno izkoriščanje odpadkov;

d) racionalno uporabo in čuvanje strojev ter orodja.

6) Organizirati popolno in vsestransko evidenco ter statistiko v vseh gospodarskih panogah.

7) Zboljšati delovne in higienske pogoje v podjetjih.

8) Povečati obseg in vrednost skupne produkcije na področju Istrskega okrožja za leto 1950 za 15 odst. v odnosu z letom 1949.

Plan razvoja proizvodnih sil

Clen 2

INVESTICIJE

Povišati znesek investicije v letu 1950 za 67 odst. več kakor v letu 1949. Od tega v:

poljedelstvu	34,3 odst.
ribarstvu	6,3 odst.
industriji	14,6 odst.
prometu	16,8 odst.
turizmu	4,9 odst.
obnovi in elektrifikaciji	8,7 odst.
dvigu družbene ravni	14,4 odst.
<hr/>	
skupno	100 odst.

Clen 3

ELEKTRIFIKACIJA

Za gospodarski in kulturni dvig je treba v največji meri izvršiti elektrifikacijo vasi. Elektrificirati bo treba 52 vasi in naselij ter povišati investicije za elektrifikacijo v primeru z letom 1949 za 552 odst.

Clen 4

INDUSTRIJA

V posameznih industrijskih panogah bo treba osnovati nova podjetja za izdelavo onih predmetov, ki jih do sedaj nismo izdelovali, a za katere imamo v Istrskem okrožju dovolj surovin.

Zlasti je treba preusmeriti proizvodnjo z uporabo domačih surovin ter zagotoviti boljše in popolnejše izkoriščanje surovin in odpadkov v proizvodnji. Povečati je treba storilnost dela z novimi delovnimi metodami, organizacijo delovnega procesa in zboljšanje delovne discipline. Izboljšati je treba delovne in zdravstvene pogoje.

GRADBENA INDUSTRIJA

Zagotoviti je treba potreben gradbeni material za pravično in ekonomsko izvedbo gradbenih del v okviru gospodarskega plana.

S tem ciljem je treba:

- razširiti izkoriščanje domače surovinske baze;
- povečati proizvodnjo gradbenega materiala v primeru z letom 1949 za 50 odst.;
- uvesti proizvodnjo novih vrst gradbenega materiala.

PREHRAMBENA INDUSTRIJA

Zvišati proizvodnjo in raznovrstnost proizvodov ter istočasno izboljšati kakovost ter pakiranje prehrambenih proizvodov.

Zato je potrebno:

- povečati in izboljšati proizvodnjo predmetov za izvoz;
- povečati storilnost delavnic in organizirati hitrejši prevoz ter prevzem lahko pokvarljivega blaga;
- izkoristiti predvsem domačo surovinsko bazo ter uvesti izkoriščanje odpadkov za krmo.

KEMIČNA INDUSTRIJA

Povečati proizvodnjo in istočasno tudi kakovost proizvodov ter v zvezi s tem:

- preurediti stara podjetja - plinarne in zvišati njihovo ekonomičnost in storilnost;

b) izkoristiti stranske proizvode, ki se do sedaj niso predelavali.

LESNA INDUSTRIJA

Povečati proizvodnjo in istočasno tudi kakovost proizvodov ter v zvezi s tem:

- zagotoviti proizvodnjo gradbenega materiala za izvršitev odrejenih gradbenih del po planu investicij;
- dvigniti industrijsko proizvodnjo pohištva za potrebe prebivalstva;
- zvišati proizvodnjo embalaže in pri tem posebno izkoristiti odpadke.

Clen 5

OBRT

V letu 1950 je treba dvigniti in povečati obrtniško proizvodnjo. Obrtnikom je treba določiti naloge in v zvezi s tem vključiti obrtniški sektor v sestavni del gospodarskega plana. Istočasno je treba zagotoviti potrebne surovine obrtnikom, ki so se vključili v proizvodnjo.

Clen 6

RUDARSTVO

Zagotoviti je treba kritje potreb na gradbenem polju industrijskim, gradbenim in ostalim gradivom.

Uvesti je treba izkoriščanje ležišč boksitne in drugih rud, ki do sedaj niso bile izkoriščene, predvsem za izvoz.

Povečati je treba proizvodnjo soli in uvesti proizvodnjo novih produktov soli, ki jih do sedaj ni nihče proizvajal.

Clen 7

POLJEDELSTVO IN GOZDARSTVO

Temeljna naloga poljedelstva je izkoristiti klimatske in ostale pogoje zaradi povečanja donosnih panog v poljedelstvu: vrtnarstva, vinogradništva, sadjarstva, mlekarstva, predelovanja in proizvodnje maščob. Z nakupom novih traktorjev je treba v primeru z letom 1949 povečati mehanizacijo poljedelstva za 90 odst.

VRTNARSTVO

- Povečati je treba za 10 odst. površino površin s proračunom deteljšč in z namakanjem;
- z izbiro semen izboljšati in povečati proizvodnjo.

VINOGRADNIŠTVO

Povečati površino vinogradov z novimi nasadi; z izbiro sortnih vrst in odgovarjajočih podlog dvigniti kakovostni in količinski donos.

SADJARSTVO

- Izboljšati drevesnico v Celegi, vzgojiti potrebne količine sadik za breskve in oljke;
- povečati negovanje posebno z uporabo zaščitnih sredstev in s pravilnim obiranjem sadja dvigniti kakovost in vrednost produktov.

POLJEDELSTVO

Zmanjšati setveno površino žitaric in koruze za 5 odst., a pri tem povečati produkcijo za 10 odst. s semensko izbiro, kemijskimi in drugimi agrotehničnimi sredstvi.

Povečati proizvodnjo industrijskih rastlin za 10 odst. po vrednosti in površini.

ZIVINOREJA

a) S selekcijo plemenskih pasem in uvajanjem kontrole mlečnosti zvišati proizvodnjo mleka za 10 odst. pri molzni živali;

b) Dvigniti veterinarsko službo na sodobno višino in osnovati veterinarsko stanico. S povečanjem veterinarske službe na terenu in s hitrim prijemanjem v množičnem cepljenju znižati nalezljive bolezni na minimum;

c) Zvišati donos svinjereje za 10 odst. z uvedbo križancev;

d) S plemensko perutnino zvišati donos in odpornost perutnine;

e) Izboljšati krmo z uvajanjem donosnih in hranljivih krmil.

GOZDARSTVO

Pogozditi . . . ha goličav in . . . ha zaščitnih pasov.

MELIORACIJE

a) Urediti namakalne naprave v dolini Mirne ter investirati v to 14.850.000 dinarjev in tako usposobiti to zemljišče za produkcijo zelenjave;

b) regulirati reko Dragonjo ter s tem meliorirati 100 ha zemljišča;

c) z znanstvenim raziskovanjem izpopolniti agrikulturne mere in odgovarjajoče kulture za neobdelane predele melioriranega področja v Ankaranu.

CLEN 8

KMECKE OBDELOVALNE ZADRUGE

Osnovati in razvijati obdelovalne zadruge ter jim nuditi strokovno in materialno pomoč, zagotoviti potrebni material in kredite za popravila starih in gradnjo novih objektov, za nabavo strojev, orodja in plemenske živine, za ureditev vzornih vinogradov in sadovnjakov ter za uvajanje čim večje mehanizacije.

Usmeriti proizvodnjo obdelovalnih zadrug v pravcu čim večje gojitve zelenjave.

CLEN 9

RIBARSTVO

Povečati donos ribolova z izgradnjo novih modernih ribiških čolnov z vso odgovarjajočo opremo, posebno z ojačanjem svetilnih naprav.

Zgraditi hitri transportni čoln s hladilnimi napravami in s tem kakovostno izboljšati ribji lov in prihraniti na gorivu in pridobiti pri delovnem času.

Posebno pozornost je treba posvetiti lovu školjk in zvišati število ribiških čolnov z vso opremo.

Ustanavljati ribiške zadruge in jim nuditi pomoč.

CLEN 10

PROMET

KOPENSKI PROMET

a) Zamenjati provizorna prevozna sredstva, ki so še v rabi za prevoz potnikov, z avtobusi ter tako zagotoviti delovnim ljudem reden in udoben prevoz;

b) izboljšati uporabo in tehnično oskrbo voznega parka ter na ta način povečati posebno storilnost prevoza blaga za 30 odst.;

c) vključiti prevoznike v izvršitev gospodarskega plana s tem, da se jim zahtajo prevozne naloge.

CESTE

Usposobiti in urediti ceste, da se poveča hitrost in sigurnost prometa ter trajnost vozil.

S tem v zvezi je treba asfaltirati cesti Skofije — Prade in Valeta — Portaporton, obnoviti in asfaltirati ceste v Portorožu, zgraditi železo — betonski most pod Kaštelom, preurediti cesto Rižana — Valmarin.

POMORSKI PROMET

a) Organizirati obalno plovbo za osebni in blagovni promet;

b) vključiti pomorske prevoznike v izvrševanje gospodarskega plana s tem, da se jim zahtajo prevozne naloge.

CLEN 11

TURIZEM

Vzpostaviti 5 turističnih centrov in s tem povečati kapaciteto v primeru z letom 1949 za 300 odst.

Organizirati oskrbo turističnih objektov preko osrednje ustanove.

CLEN 12

KOMUNALNO GOSPODARSTVO

Zgraditi, zvišati in izboljšati v mestih in vaseh vodovode, kanalizacijo, javna kopališča, pralnice, ulično razsvetljavo, tržnice, nasade in parke, prostore za fizkulturo in odmor ter otroška igrišča.

Usposobiti in izboljšati posebno v mestih delilno mrežo za redno oskrbo prebivalstva z mesom, sadjem, poljedelskimi proizvodi, mlekom, ribami in z ostalimi življenjskimi potrebščinami.

III. poglavje

Materialno in kulturno dviganje ljudstva

CLEN 13

DELO IN KADRI

Zagotoviti stalno zvišanje produktivnosti z večjo mehanizacijo, z novimi metodami dela, z novimi tehnološkimi procesi in delovnimi normami, s povečanjem števila delavcev in popolnim izkoriščenjem delovnega časa ter tako ustvarjati pogoje za povišanja plač in boljše nagajevanje uslužbencev vseh skupin.

Zagotoviti je treba izvršitev plana v industriji z zaposlitvijo 2000 delavcev več kot do sedaj. S tečajji je treba strokovno usposobiti 750 delavcev. S praktičnim poučevanjem v proizvodnji je treba usposobiti 500 polkvalificiranih delavcev. V strokovnih šolah je treba usposobiti za proizvodnjo 800 učencev.

V zvezi s tem je treba uvesti in popularizirati tekmovanje med kvalificiranimi in višje kvalificiranimi delavci; strokovno dvigniti in s tem kvalificirati čim večje število učencev v gospodarstvu in polkvalificiranih delavcev.

CLEN 14

Na področju ljudske prosvete in šolstva je treba zagotoviti in nuditi vse materialne pogoje za splošni dvig kulturne ravni ljudstva, idejnost v vzgoji in splošno kakovost šolstva. Zaradi tega je treba 600 nepismenih naučiti na tečajih pisanja in čitanja, tako da bo v 1951 letu popolnoma odpravljena nepismenost, pomagati kulturnim in prosvetnim društvom, povečati število gledaliških predstav, koncertov, umetniških razstav itd. V glavnih centrih in ostalih krajih osnovati javne čitalnice in knjižnice; še bolj izpopolniti radiooddajno službo, organizirati prikazovanje kakovostnih filmov.

Zvišati za 6 odst. število dijakov vseh treh narodnosti na srednjih šolah. Povečati število štipendij. Poleg že obstoječe investicije za šolstvo je treba investirati še nadaljnjih 33 milijonov dinarjev.

Organizirati strokovne tečaje za ideološko in strokovno izgradnjo vzgojiteljskega kadra.

CLEN 15

LJUDSKO ZDRAVJE

Povečati kapaciteto bolnic od 3,6 odst. postelj na 1000 prebivalcev v letu 1949 na 5,7 odst. postelj na 1000 prebivalcev v 1950. letu.

Dvigniti število strokovnjakov kadra za 30 odst. v primeri s stanjem 1949. leta. Ustanoviti posvetovalnice za matere in javno zobno ambulanto v Bujah, javno ambulanto v Mornjanu in 5 posvetovalnic za matere.

Ustanoviti šolsko poliklinično službo v mestih in krajih, kjer so srednje šole. Zaradi izvedbe zgoraj navedenih nalog je treba vložiti nove investicije in povečati število avto-ambulanc.

Ustanoviti enoletno šolo za sestre — bolničarke v Izoli. Izboljšati splošno higiensko službo na terenu.

CLEN 16

TRGOVINA IN PRESKRBA

Povečati kupni fond in v zvezi s tem fond blaga za 14 odst.

Povečati razlikovanje potrošnikov in s tem izboljšati preskrbo delavskih skupin. Glede na prehod nove delovne sile v proizvodnjo, kakor tudi na strokovni dvig obstoječih kadrov delavcev, je treba povečati število potrošnikov v višjih kategorijah zajamčene preskrbe za 81 odst.

Povečati blagovni fond kakovostno, po vrednosti in izbiri v zajamčeni preskrbi za 25 odst., v trgovini z vezanimi cenami za 9 odst. ter v prosti prodaji za 49 odst.

Povečati in izboljšati združno trgovino na vasi in komunalnega sektorja ter v mestih. Z izgradnjo kadrov napredovati v dvigu kulturnega trgovanja.

Za dvig kupnega fonda, za zagotovitev plasmana tržnih viškov, poljedelskih proizvodov, stabilizacijo cen je treba izbolj-

šati organizacijo odkupa poljedelskih proizvodov in povečati odkup za 81 odst.

IV. poglavje

CLEN 17

IZVAJANJE IN IZVEDBA GOSPODARSKEGA PLANA

Izvršilni odbor Istrskega okrožnega ljudskega odbora bo za izvedbo gospodarskega plana podvzel vse potrebne mere. Zaradi tega bo izdajal odredbe za izvedbo plana, zagotovil si bo pri izvajanju sodelovanje širokih ljudskih množic in nadzoroval izvedbo plana.

CLEN 18

Izvršitev nalog in dolžnosti, postavljene s tem planom, ter s predpisi na temelju plana, je častna dolžnost vsakega prebivalca Istrskega okrožja.

Vse službene osebe in prebivalci Istrskega okrožja so dolžni, da zavestno, disciplinirano in pravočasno izvršijo naloge in dolžnosti, ki jim bodo postavljene zaradi izvršitve gospodarskega plana.

Vsakdo, ki sodeluje pri izvršitvi gospodarskega plana, je odgovoren za pravilno in racionalno izkoriščanje surovin, energije, proizvodnih in delovnih sil, za pravilno in racionalno investiranje, ter tudi zato, da se današnja kakovost proizvodnje ne samo ohrani in sedanji višini, temveč celo izboljša.

CLEN 19

Vsa gospodarska podjetja in ustanove, ki bodo sodelovala pri izvajanju tega plana morajo skleniti delovne pogodbe v okviru svoje lastne kapacitete, kakor tudi one o uslugah po predpisih, ki jih bo izdal izvršilni odbor Istrskega okrožnega ljudskega odbora. Dogovori iz takih pogodb imajo moč civilnih pravnih obvez.

CLEN 20

Ljudska oblast bo z gospodarskimi in drugimi merami pomagala združnim organizacijam in privatnim producentom, posebno poljedelskim in obrtniškimi pri izvedbi nalog, ki so jim postavljene po gospodarskem planu.

Vsi organi oblasti morajo omogočati ter pomagati sindikalnim in drugim množičnim organizacijam pri organizaciji tekmovanja delavcev, kmetov, delovne inteligence in ostalih pri izvedbi in prekoračenju tega gospodarskega plana. Zaradi tega je treba še posebno pohvaliti in nagrajevati udarnike ter najboljše delavce in odrediti plače ter urejevati delovne pogoje po uspehu v delu, naporih in zanimanju delavca, nameščenca in uslužbenca.

Ta odlok stopi v veljavo z dnem objave v uslužbenem listu Koper 16. januarja 1950.

Finančni odlok

za proračun Istrskega okrožnega ljudskega odbora za proračunsko leto 1950

Na podlagi odredbe komandanta Odreda JA na STO z dne 16. sept. 1947 v zvezi z odlokom Poverjeništvu PNOO za Slovensko primorje in Oblastnega IO za Istro z dne 20. februarja 1947 izdaja Istrski okrožni ljudski odbor

finančni odlok

o okrožnem proračunu Istrskega okrožnega ljudskega odbora za proračunsko leto 1950.

Clen 1

Okrožni proračun za leto 1950 znaša skupno:

dohodkov	din 405.716.026
izdatkov	din 653.648.276

s primanjkljajem v znesku din 247.932.250

Clen 2

Okrožni proračun za leto 1950 vsebuje:

a) proračun Istrskega okrožnega odbora

prejemki v znesku	din 32.517.750
z izdatki v znesku	din 280.444.000

s primanjkljajem v višini din 247.932.250

b) skupne vsote proračunov okrajnih ljudskih odborov in sicer:

Okrajnega ljudskega odbora - Koper:

s prejemki v znesku	din 247.331.276
in z izdatki v znesku	din 247.331.276

Okrajnega ljudskega odbora - Buje:

s prejemki v znesku	din 125.873.000
in z izdatki v znesku	din 125.873.000

Clen 3

Primanjkljaj proračuna Istrskega okrožnega odbora v višini din 247.932.250 bo pokrila dotacija Vojne uprave JA.

Clen 4

Zaradi izravnanja kumulativnih proračunov okrajnih ljudskih odborov se dodeljuje okrajnim ljudskim odborom delež na

donosu davka na promet proizvodov, blaga, in uslug, ki ga bodo pobirali na svojem področju in sicer:

1) Okrajnemu ljudskemu odboru - Koper 81 odst.

2) Okrajnemu ljudskemu odboru - Buje 99 odst.

Odstotek deleža je mogoče med proračunskim letom po potrebi zvišati ali znižati.

Clen 5

Obveznosti v breme proračuna se smejo izvrševati v mehanizmi kreditov, ki so odobreni za določeno svrho.

Clen 6

Vse nastale obveznosti se morajo likvidirati in izplačati do 31. decembra 1950. Krediti, določeni za dela, nabave in usluge, ki jih ni mogoče likvidirati in izplačati do tega roka, je treba do 15. januarja 1951 prijaviti pristojnemu finančnemu organu, ki jih mora likvidirati in izplačati do 31. januarja 1951 v breme proračuna za leto 1950.

Clen 7

Proračunski dohodki se dele na glave, partije in postavke, izdatki pa na glave, razdelke, partije in postavke.

Clen 8

Prenose kreditov med posameznimi glavami proračuna smejo izvršiti glavni naredbodajalci, med posameznimi postavkami istega razdelka pa nižji naredbodajalci.

Z virmanom zmanjšanih postavk ni mogoče več povečati.

Clen 9

Izvršni odbor Istrskega okrožnega ljudskega odbora se pooblašča, da izda naredbo o davku na promet proizvodov, blaga in uslug s tarifo davčnih stopenj.

Clen 10

Ta odlok velja takoj, izvaja pa se od 1. januarja 1950 dalje.

Koper, dne 16. januarja 1950

